

Θεολογικά Χρονικά

Συνέδρια – Ἡμερίδες – Συμπόσια

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

*«Ἡ Διεθνῆς Διάσταση τοῦ Ἁγίου
Ὁρους: Λίκνο Πολιτισμοῦ καὶ
Πνευματικότητας»*

Διεθνὲς Συνέδριο Θρησκευτικῆς Διπλωματίας γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος διοργάνωσαν ἀπὸ κοινοῦ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων, ἡ Γενικὴ Γραμματεία Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ καὶ Δημόσιας Διπλωματίας τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ τὸ Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν (Εργαστήριον «Ἐκκλησία καὶ Πολιτισμός» τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς) κατὰ τὸ τριήμερον 11-13 Ἰανουαρίου. Μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν τοῦ συνεδρίου ἦσαν οἱ Καθηγούμενοι τῶν Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας καὶ Βατοπεδίου ἀρχιμ. Ἐλισσαῖος καὶ Ἐφραὶμ ἀντίστοιχα.

Τὰ συμπεράσματα τοῦ συνεδρίου, ὅπως τὰ συνόψισε ὁ πρόεδρος τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων καὶ τοῦ “Foreign Affairs – The Hellenic Edition” Λουκᾶς Κατσώνης, εἶναι τὰ ἑξῆς: α) τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀντιμετωπίζει σήμερον νέα προβλήματα ὅπως καὶ ὁ ὑπόλοιπος κόσμος, ἰδίως δὲ τὴν κλιματικὴ ἀλλαγὴ. Οἱ κρατικοὶ ἀνταγωνισμοί, τὰ οικονομικὰ προβλήματα καὶ ἡ ἐπέλαση τῆς τεχνολογίας, ποὺ περιπλέκει τὶς δραστηριότητες τῶν ἔθνων, ἐπηρεάζουν καὶ τὴν Ἀθωνικὴ Πολιτεία, καὶ κάτι πρέπει νὰ κάνουμε γι’ αὐτό· β) τὸ Ἅγιον Ὄρος,

πέρα ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ πνευματικότητα καὶ τὸν ἀναχωρητισμὸ τοῦ μοναστικοῦ βίου, λάμπει καὶ ἐπηρεάζει ἀνθρώπους σὲ ὅλα τὰ πλάτη καὶ μήκη τοῦ κόσμου. Τὸ πνευματικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο ποὺ ἐκπέμπεται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος δὲν εἶναι μόνον ἱστορικόν, ἀλλὰ καὶ σύγχρονον καὶ πρέπει νὰ βοηθηθεῖ ὥστε νὰ ἐνταθεῖ καὶ γ) ὑπάρχει πλήρης σύμπνοια σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάγκη τοῦ Ἁγ. Ὁρους νὰ προστατευθεῖ ὥστε νὰ συνεχίσει τὸν ὑπερχλιετῆ βίον του γιὰ τὰ ἐπόμενα χίλια χρόνια καὶ ἀκόμη περισσότερο. Ἦδη ἡ ἐπίσημη Ἑλληνικὴ Πολιτεία τὸ στηρίζει, ὅπως καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις καθὼς καὶ πολλοὶ εὐποροὶ ἢ καὶ λιγώτερον εὐποροὶ πολῖτες, ὥστε νὰ γίνονται ἔργα ὑποδομῶν καὶ συντήρησης. Αὐτὸ πρέπει νὰ συνεχισθεῖ, καὶ θὰ συνεχισθεῖ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

*«Ἀτομικὰ ἢ συλλογικὰ δικαιώματα;
Ἡ θεολογικὴ θεμελίωση
τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων,
μὲ ἀναφορὰς σὲ ἐπίκαιρα ζητήματα»*

Πραγματοποιήθηκε τὴν Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου ἡ ἐκδήλωση τοῦ Πανελληνίου Θεολογ. Συνδέσμου «ΚΑΙΡΟΣ – γιὰ τὴν ἀναβάθμιση τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης» μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ μὲ θέμα: «Ἀτο-

μικά ή συλλογικά δικαιώματα; Η θεολογική θεμελίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με αναφορές σε επίκαιρα ζητήματα». Ομιλητής ήταν ο Διευθυντής της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου Παντελής Καλαϊτζίδης, Δρ.Θ., Έρευνθηκός Έταίρος στα Πανεπιστήμια KU Leuven και Münster και Μέλος της Έκτελεστικής Έπιτροπής της European Academy of Religion. Τήν εκδήλωση συντόνισε ή Άναπληρώτρια Καθηγήτρια της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και Άντιπρόεδρος του «Καιρού» Άγγελική Ζιάκα, ένω χαιρετισμό άπηύθυε ο Γεν. Γραμματέας Θρησκευμάτων Γιώργος Καλαντζής.

Στήν έμπεριστατωμένη όμιλία του, ό Παντελής Καλαϊτζίδης, άφου πρώτα ένέταξε τή συζήτηση για τή σχέση Όρθοδοξίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εύρύτερης σχέσης Όρθοδοξίας και Νεωτερικότητας, αναφέρθηκε στην έπικρατούσα έπιφυλακτικότητα πολλών Όρθοδόξων κύκλων άπέναντι στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τά όποια συχνά άντιμετωπίζονται ως είδωλοποιημένος άτομικισμός που άντιτίθεται στην κοινωνική παράδοση και τó κοινωνικό ήθος της Όρθόδοξης Έκκλησίας. Στηριζόμενος σε πατερικά και σύγχρονα θεολογικά κείμενα και εισφέροντας άπό τήν Όρθόδοξη παράδοση παραδείγματα που δεξιώνονται τó ύποκείμενο, ύποστήριξε ότι σε μία βαθύτερη θεώρηση τά ανθρωπίνα δικαιώματα δέν άντιτίθενται στην Όρθόδοξη άντιλήψη της κοινότητας, αλλά άποτελούν ούσιαστικά μία άπό τις προϋποθέσεις της, καθώς έδράζονται στην άξία και τή μοναδικότητα του ανθρωπίνου προσώπου, τήν έλευθερία και

τήν άλληλεγγύη, τήν άσκηση της άυτοκριτικής κ.λπ. Έν κατακλείδι, έτέθη τó έρώτημα της σχέσεως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με σημερινά προβλήματα, όπως είναι για παράδειγμα ή άνάπτυξη ένός περιχαρακωμένου έθνοπολιτισμικού έγωισμού «με χροιά Όρθοδοξίας αλλά με άφρητορία τά γνωστά ανθρωπίνα πρωτόγονα όρμέμφυτα», που κατέληξε στη στρεβλή χρήση της έννοιας των δικαιωμάτων άπό τούς πάσης φύσεως παραδοσιακούς πολέμιους και μάλιστα τούς Όρθόδοξους άρνητές τους, και που σε συνδυασμό με τήν άπόρριψη της έπιστήμης και των έμβολίων στοίχισαν έν τέλει τήν άπώλεια πολλών ανθρωπίνων ζωών έξ αίτίας των συνθηκών που δημιουργήθηκαν άπό τήν πρόσφατη πανδημία του κορωνοϊού.

Άκολούθησε συζήτηση, κατά τήν όποία διατυπώθηκε τó αίτημα για ύπέμβαση των στερεοτυπικών άντιλήψεων που έχουν έπικαθήσει στον Όρθόδοξο κόσμο, για τήν άνάγκη της έν Πνεύματι δεξιώσεως του «καινού» και για τόν «έν άληθεία» διάλογο με τά άλλα δόγματα και θρησκευάματα αλλά και τήν κοσμική διάνοηση, ώστε να μπορέσει πράγματι ή Όρθοδοξία να άναδειχθεί ως μία άγαπητική κοινωνία και όχι ως ένα περίκλειστο, άυτοαναφορικό μόρφωμα. Μεγάλο μέρος της συζήτησης άπασχόλησε επίσης ή κρίση της πανδημίας και ή στάση που τήρησαν διάφοροι «γέροντες» και πνευματικοί πατέρες, όπως και οί άντιλήψεις και οί πρακτικές που παρουσίασαν μία στρεβλή εικόνα της Έκκλησίας ως άντιτιθέμενης στην έπιστήμη και τήν πρόοδο της ίατρικής και ως άδιαφορούσας για τήν ύγεια αλλά και για τó ίδιο τó θεόσδοτο δώρο της ζωής.

«Ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων
ἐπὶ τὰ θυμηδέστερα:
εὐχὴ καὶ προσευχή»

Ὑπὸ τὴ σεπτὴ εὐλογία τῆς Α.Θ.Π., τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ἔλαβε χώρα στὶς 6 καὶ 7 Φεβρουαρίου στὶς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης τὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸ συμπόσιο ὑπὸ τὸν τίτλο: «Ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ θυμηδέστερα: εὐχὴ καὶ προσευχή», τὸ ὁποῖο διοργανώθηκε μὲ ἀφορμὴ τῆ συμπλήρωση, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἡμίσεος αἰῶνος ἀπὸ τῆς ἀδίκου ἀναστολῆς λειτουργίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς (1971) καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ τελευταίου Σχολάρχου αὐτῆς, μακαριστοῦ Μητρ. Σταυρουπόλεως κυροῦ Μαξίμου (1991).

Ὁ Παναγιώτατος ἐκήρυξε μὲ εισηγητικὴ ὁμιλία τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ συμποσίου, ἐνῶ εισηγήσεις πραγματοποίησαν Ἱεράρχες τοῦ Θρόνου καὶ ἄλλοι κληρικοί, ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς, Καθηγητὲς Πανεπιστημίων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων χωρῶν. Χαιρετισμοὺς ἀπηύθυναν ἐκπρόσωποι θεσμικῶν ὀργάνων καὶ φορέων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μαργαρίτης Σχοινᾶς. Μέσω τῶν ἐπιστημονικῶν εισηγήσεων τοῦ συμποσίου ἀνεδείχθη ἡ προσωπικότητα καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ ἀειμνήστου Μητρ. Σταυρουπόλεως Μαξίμου (Ρεπανέλλη), ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, καθὼς καὶ οἱ σύγχρονες δυνατότητες δραστηριοποιήσεώς της ὑπὸ τὸ ὑπάρχον καθεστῶς καὶ προσφορᾶς της στὸν χώρο τῶν Γραμμάτων, τῆς Θεολογίας καὶ τοῦ διαλόγου.

«Εἰσαγωγικὴ ἐκπαίδευση τῶν Ἱερέων
στὴν ποιμαντικὴ τοῦ γάμου
καὶ τῆς οἰκογένειας»

Διαδικτυακὰ πραγματοποιήθηκε τὴ Δευτέρα 7 Φεβρουαρίου 2022 ἡ ἡμερίδα ποὺ διοργάνωσε τὸ Ἴδρυμα Νεότητος καὶ Οἰκογένειας τῆς Ι.Α.Α. μὲ θέμα: «Εἰσαγωγικὴ ἐκπαίδευση τῶν Ἱερέων στὴν ποιμαντικὴ τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας». Σκοπὸς τῆς ἡμερίδας ἦταν τόσο ἡ εὐαισθητοποίηση τῶν ἱερέων στὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ οἰκογένεια σήμερα ὅσο καὶ ἡ ὑποστήριξή τους ὥστε νὰ μποροῦν ἀποτελεσματικὰ καὶ δημιουργικὰ νὰ ἀσχοῦν τὴν ποιμαντικὴ μέριμνα τῆς οἰκογένειας.

Στὴν ἡμερίδα, ἡ ὁποία ἀπευθυνόταν ἀποκλειστικὰ σὲ ἱερεῖς καὶ στὴν ὁποία συμμετεῖχαν ἱερεῖς ἀπὸ διάφορες Μητροπόλεις τῆς Ἑλλάδος, μίλησαν ὁ αἰδεσιμολ. πρωτοπρ. Ἀντώνιος Καλλιγέρης, ἐκπαιδευτικὸς καὶ Διευθυντὴς Ποιμαντικῆς Γάμου & Οἰκογένειας τοῦ Ἰδρύματος Νεότητος καὶ Οἰκογένειας τῆς Ι.Α.Α. – Συντονιστὴς προγράμματος Πρωτοβουλία γιὰ τὴν πρόληψη τῆς ἐνδο-οικογενειακῆς βίας, καθὼς καὶ ἡ κ. Μαρία-Ὀλυμπία Ποντίκη, σύμβουλος ψυχικῆς υγείας, νομικός, σύμβουλος γάμου καὶ οἰκογένειας, MSc Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας Ε.Κ.Π.Α. καὶ ἐκπαιδευτρία ἐνηλίκων. Ὁ π. Ἀντώνιος Καλλιγέρης ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Τί ἐπιδιώκουμε μὲ τὴν ποιμαντικὴ τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας;» καὶ κατὰ τὴν παρουσίασή του ἔδωσε ἰδιαίτερη ἔμφαση στὶς ἀλλαγὲς στὴ σύγχρονη οἰκογένεια, στὸν ρόλο τοῦ ποιμένα καθὼς καὶ στὸν σκοπὸ τῆς ποιμαντικῆς τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας, ἡ ὁποία χρειάζεται

νά ἐπικεντρωθεῖ στήν ὑποστήριξη τῶν οικογενειακῶν σχέσεων καί τήν καλλιέργεια τῆς θεολογίας τοῦ γάμου. Ἡ κ. Μαρία-Ὀλυμπία Ποντίκη ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Εἰσαγωγή στὰ προβλήματα τῆς σύγχρονης οἰκογένειας». Ἡ ὁμιλήτρια ἀνέπτυξε ἔννοιες ὅπως εἶναι ἡ ἐπικοινωνία μέσα στήν οἰκογένεια καί τὰ ἐμπόδιά της, τὸ χτίσιμο τῆς αὐτοεκτίμησης τῶν παιδιῶν, ἡ ἔννοια τῆς προσκόλλησης κατὰ τὴ θεωρία τοῦ Bowlby, ἡ ἐπιδερμικότητα τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων καί ἡ ἐπιλογή τοῦ συντρόφου.

«Ὁλοκαύτωμα, γενοκτονίες καὶ μαζικὲς θηριωδίες: Θυμόμαστε τὸ παρελθὸν γιὰ νὰ προφυλάξουμε τὸ μέλλον»

Στις 25 καὶ τὶς 26 Φεβρουαρίου 2022 πραγματοποιήθηκαν οἱ ἐργασίες τοῦ διεθνoῦς συνεδρίου μὲ θέμα: «Ὁλοκαύτωμα, γενοκτονίες καὶ μαζικὲς θηριωδίες: Θυμόμαστε τὸ παρελθὸν γιὰ νὰ προφυλάξουμε τὸ μέλλον», στὸ ξενοδοχεῖο Elite City Resort στήν Καλαμάτα, τὸ ὁποῖο διοργανώθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καί τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μεσσηνίας, μὲ τὴν ὑποστήριξη τῆς Πρεσβείας τῶν Η.Π.Α. στήν Ἀθήνα καί τοῦ Ἰδρύματος Fulbright Ἑλλάδας καὶ ἐντάχθηκε στὸ πλαίσιο δράσεων τῆς Ἑλληνικῆς Προεδρίας τοῦ I.H.R.A.

Κατὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν χαιρετισμὸ ἀπηύθυναν ἡ ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Νίκη Κεραμέως μὲ τηλεδιάσκεψη, ὁ Μητροπ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ὁ πρέσβης τοῦ Ἰσραὴλ στήν Ἑλλάδα Γιόσι Ἀμράνι, ὁ πρέσβης τῶν Η.Π.Α. στήν Ἑλλάδα Τζέφρι Πάιατ μὲ τηλεδιάσκεψη, ὁ πρόεδρος τοῦ I.H.R.A. Γιῶργος Πολυδωράκης καί μέσω

τηλεδιάσκεψης ὁ διευθύνων σύμβουλος τῆς A.J.C. Ντέιβιντ Χάρις.

Χαρακτηριστικὴ ἦταν ἡ δήλωση τοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ὅτι τὸ Συνέδριο εἶναι πολὺ σημαντικό γιὰ ἀφορὰ τὸ μείζον θέμα τοῦ Ὁλοκαυτώματος καὶ τῶν γενοκτονιῶν, κάνοντας ἰδιαίτερη μνεῖα στὶς προσωπικότητες ποὺ συμμετεῖχαν, καὶ παράλληλα ἐξῆρε καὶ τὴ σπουδαιότητα διεξαγωγῆς μῖας τέτοιας διοργάνωσης στήν πόλη τῆς Καλαμάτας. Στὴ συνέχεια πραγματοποιήθηκε ἡ κεντρικὴ ὁμιλία τῆς πρώτης ἡμέρας ἐργασιῶν ἀπὸ τὸν διευθύνοντα σύμβουλο τοῦ WJRO Μάρκ Βάιτζμαν μὲ θέμα: «Γιὰ τὸ Ὁλοκαύτωμα ἔχει σημασία: Τὸ Ὁλοκαύτωμα καὶ ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν ἱστορία σὲ ἓναν κατακερματισμένο κόσμον». Ἀκολούθησαν εἰσηγήσεις μὲ θέμα: «Πολιτικὲς γιὰ ἓνα μέλλον χωρὶς θηριωδίες. Δὲν ξεχνᾶμε – Ποτὲ ξανά», οἱ ὁποῖες ἀφοροῦσαν τὸν συστηματικὸ διωγμὸ καὶ τὴ γενοκτονία τῶν Ἑβραίων καὶ ἄλλων ἐθνικῶν καὶ πολιτικῶν ομάδων κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τὸν συντονισμὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐργασιῶν εἶχε ἡ εὐρωβουλευτὴς Ἄννα-Μισέλ Ἀσημακοπούλου. Στὴ συνέχεια ἐγίνε εἰσηγήση διαδικτυακὰ ἀπὸ τὴ διευθύντρια τοῦ E.M.E. Ζανὲτ Μπαττίνου μὲ θέμα: «Σκέψεις πᾶνω στήν ἐκπαίδευση γιὰ τὸ Ὁλοκαύτωμα», ἡ ὁποία ἀναφέρθηκε στὸ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο τοῦ E.M.E.

Ἡ δευτέρη ἡμέρα τῶν ἐργασιῶν ἦταν ἀφιερωμένη στήν ἀνθρωπογεωγραφία τοῦ Ὁλοκαυτώματος καὶ τῶν Γενοκτονιῶν καὶ στὴ μνήμη καὶ διαμόρφωση τοῦ μέλλοντος, καὶ περιελάμβανε μεταξὺ ἄλλων τὶς εἰσηγήσεις τοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου μὲ θέμα: «Τὸ ἦθος τῆς Ὁρθοδοξίας ἔναντι τοῦ

Ἰοκαυτώματος καὶ τῆς Γενοκτονίας» καὶ τοῦ ὑφυπουργοῦ Παιδείας Ἀγγελῶ Συρίγου, Ἀναπλ. Καθηγητῆ Διεθνoῦς Δικαίου καὶ Ἐξωτερικῆς Πολιτικῆς μὲ θέμα: «Ὁ νομικὸς ὀρισμὸς τῆς γενοκτονίας: ἀπὸ τὴν πράξη στὴ θεωρία». Ἡ ἐνότητα αὐτὴ περιελάμβανε καὶ ἄλλες ἐνδιαφέρουσες ὁμιλίες ἀπὸ διακεκριμένες προσωπικότητες. Ὑπεύθυνες τοῦ συντονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν ἦταν οἱ κυρίες Φωτεινὴ Τομαῆ, πρέσβης ἐ.π., καὶ Ἐλπίδα Οἰκονομίδη, δημοσιογράφος.

ΜΑΡΤΙΟΣ

“The Paradox of Retribution in the Synoptic Gospels”

Μπορεῖ ἡ ἐρμηνευτικὴ τῶν ἱερῶν κειμένων νὰ εἶναι διασκεδαστικὴ; Ὁ καθηγητῆς Dr. Geert Van Oyen ἔδωσε μίαν ἠχηρὰ θετικὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διάλεξης ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐτήσιας γιορτῆς τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ στὴ Θεολογικὴ καὶ Θρησκευτολογικὴ Σχολὴ τοῦ KU Leuven στὸ Βέλγιο στὶς 8 Μαρτίου 2022.

Ὁ Van Oyen, κοσμήτορας σήμερα τοῦ Τμήματος Θεολογίας στὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Louvain, ἀπέκτησε τόσο τὸ μεταπτυχιακὸ του ὅσο καὶ τὸ διδακτορικὸ του στὸ KU Leuven. Ἡ τρέχουσα ἔρευνά του ἐπικεντρώνεται στὸ θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἄρτου καὶ τῶν ἰχθύων, στὸν εὐαγγελιστὴ Μᾶρκο καὶ στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ στὰ συνοπτικὰ εὐαγγέλια. Στὴν ἐτήσια ἀκαδημαϊκὴ διάλεξη γιὰ τὸ 2022, ποὺ ἔλαβε χώρα στὶς 8 Μαρτίου, τὸ θέμα ποὺ ἀνέπτυξε ἦταν ἡ τιμωρία στὰ συνοπτικὰ κείμενα.

Ἡ ἐννοια τῆς θείας ἀνταπόδοσης, δηλαδὴ τῆς ἀνταμοιβῆς καὶ τῆς τιμωρίας, θέτει ὀρισμένα σημαντικὰ προβλήματα ἐρμηνείας. Πότε ἀκριβῶς θὰ λάβει χώρα αὐτὴ ἡ τιμωρία; Ποιὸ εἶναι τὸ περιεχόμενο αὐτῶν τῶν ἀνταμοιβῶν καὶ τιμωριῶν; Γιατί οἱ τελευταῖες ἐμφανίζονται πιὸ ἐντονα ἀπὸ τὶς πρῶτες; Ὡς σημαντικώτερο τίθεται τὸ ἐρώτημα: Πῶς ἓνας Θεὸς ποὺ τιμωρεῖ τόσο αὐστηρὰ μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ ἴδιος Θεὸς ποὺ εἶναι καλὸς, φιλεῦσπλαχνος καὶ ποὺ κηρύττει τὴ συγχώρεση; Ἡ ἐμβάθυνση στὸ θέμα τῆς τιμωρίας εἶναι, σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Casimir Bernas: «τὸ ἄνοιγμα τοῦ κουτιοῦ τῆς Πανδώρας». Πολλοὶ θεολόγοι ἔχουν ἀσχοληθεῖ μὲ αὐτὸ τὸ περίπλοκο θέμα μὲ σκοπὸ νὰ διαγράψουν κάθε πιθανὸ λάθος ἐκ μέρους τοῦ Ἰησοῦ. Στὴ διάλεξή του, ὁ Van Oyen ἔδειξε τὴ σημασία τῆς ἀνάγνωσης κάθε κειμένου στὸ συγκεκριμένο του πλαίσιο. Ἐνας καλὸς ἐρμηνευτῆς, καθὼς διευκρίνισε, εἶναι σὲ θέση νὰ ἀναμετρηθεῖ μὲ τὴν πολλαπλότητα τῶν στρωμάτων τοῦ νοήματος. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, καθίσταται δυνατὴ ἡ χρῆση αὐτῶν τῶν ἀρχαίων κειμένων τόσο ὡς παράθυρο γιὰ τὸν 1ο αἰ. ὅσο καὶ ὡς καθρέπτης γιὰ τὸν 21ο αἰῶνα.

«Ἡ Χαλκιδικὴ στοὺς βυζαντινοὺς καὶ μεταβυζαντινοὺς χρόνους»

Ἡ Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Χαλκιδικῆς καὶ Ἁγίου Ὁρους σὲ συνεργασία μὲ τὸ Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τιμώντας τὴν προσφορά καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἀρχαιολόγου Ἰωακείμ Παπαγγέλου, διοργάνωσε διαδικτυακὴ

Ἐπιστημονική Διημερίδα με θέμα: «Ἡ Χαλκιδική στοὺς βυζαντινοὺς καὶ μεταβυζαντινοὺς χρόνους» κατὰ τὸ διήμερο 19-20 Μαρτίου.

Ὁ Ἰωακείμ Παπαγγελοῦ γεννήθηκε τὸ 1945 στὴ Νικήτη τῆς Χαλκιδικῆς ἀπὸ γονεῖς Νικητιανοὺς. Φοίτησε στὰ Γυμνάσια Πολυγύρου, Ἀθωνιάδας, στὸ 2ο καὶ 4ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης καὶ ἔλαβε τὸ Ἀπολυτήριό του ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο Πολυγύρου. Εἶναι πτυχιούχος τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν (Ο.Π.Ε.) καὶ τῆς Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Ἔλαβε D.E.A. Ἀρχαιολογίας ἀπὸ τὸ Παν. Paris I Pantheon-Sorbonne καὶ εἶναι Διδάκτωρ ἀρχαιολόγος τοῦ Α.Π.Θ. Ἐπίσης εἶναι πτυχιούχος τῆς Σχολῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης (1990). Ἀπὸ τὸ 1973 μέχρι τὸ 2008 ἐργάστηκε στὴν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Χαλκιδικῆς καὶ Ἀγ. Ὄρους, ἀσχολούμενος κυρίως με θέματα ἱστορικῆς τοπογραφίας τῆς Χαλκιδικῆς, με ἀνασκαφικὲς ἐρευνες, ὅπως καὶ με μελέτες ἀθωνικῶν ἀρχείων. Καρπὸς τῶν ἐρευνῶν του εἶναι 275 δημοσιευμένες μελέτες, ποὺ ἀφοροῦν κυρίως τῇ χερσόνησο τῆς Χαλκιδικῆς.

Στόχος τῆς Διημερίδας ἦταν νὰ προβάλει τὸ ἀνασκαφικὸ καὶ ἐρευνητικὸ ἔργο τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Χαλκιδικῆς καὶ Ἀγίου Ὄρους καὶ ἄλλων ἐρευνητῶν στὴ βυζαντινὴ καὶ μεταβυζαντινὴ Χαλκιδική, ὡς συνέχεια τῆς πλούσιας καὶ ἀνεκτίμητης προσφορᾶς τοῦ Ἰωακείμ Παπαγγελοῦ, τόσο στὴ Χαλκιδική ὅσο καὶ στὴν ἐπιστημονικὴ κοινότητα.

«Ἡ ὑποδοχὴ τῶν Προσφύγων τὸ 1922 καὶ ἡ ἐγκατάστασή τους στὴν Ἐρμιόνη»

Ἐπετειακὴ ἡμερίδα με θέμα: «Ἡ ὑποδοχὴ τῶν Προσφύγων τὸ 1922 καὶ ἡ

ἐγκατάστασή τους στὴν Ἐρμιόνη» συνδιοργάνωσαν ἡ Ἱ. Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης καὶ ὁ Δήμος Ἐρμιονίδας στὸ πνευματικὸ κέντρο Ἐρμιόνης τὸ Σάββατο 26 Μαρτίου 2022, με ἀφορμὴ τὴν ἐπέτειο τῶν 100 ἐτῶν ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφή. Συντόνισε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἀρχιμ. Νεκτάριος Δαρδανὸς καὶ μίλησαν γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν προσφύγων τοῦ 1922, καὶ τὴν ἐγκατάστασή τους στὴν Ἐρμιόνη ὁ πρωτοπρ. Δημήτριος Ἀμπελάς καὶ ὁ Καθηγ. τῆς Ἱστορίας τοῦ Μεταπολεμικοῦ κόσμου στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Ε.Κ.Π.Α., Εὐάνθης Χατζηβασιλείου, ἀφοῦ εἶχε προηγηθεῖ ἡ τέλεση τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Μνημοσύνου τοῦ μακαριστοῦ π. Γεωργίου Καπόγλου καὶ ἀπάντων τῶν προσφύγων ἐξ Ἀτταλείας, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας κ. Ἐφραίμ.

Δρ. Νικόλαος Κουρεμένος

«*Ἄυτη κληθήσεται γυνή*» (Γεν. 2, 23):
Γυναίκα, χριστιανικὴ παράδοση
καὶ σύγχρονη πραγματικότητα»

Τὴν Παρασκευὴ 11 καὶ τὸ Σάββατο 12 Μαρτίου 2022, τὸ Τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Ε.Κ.Π.Α.), με ἀφορμὴ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα τῆς Γυναίκας (8η Μαρτίου) καὶ τὴν ἐξαρση τῆς βίας κατὰ γυναικῶν τόσο στὴ χώρα μας ὅσο καὶ διεθνῶς, ἰδίως κατὰ τὴν περίοδο τῆς πανδημίας, διοργάνωσε Διεπιστημονικὴ Διημερίδα με θέμα: «*Ἄυτη κληθήσεται γυνή*» (Γεν. 2, 23): Γυναίκα, χριστιανικὴ παράδοση καὶ σύγχρονη πραγματικότητα».

Στὴ Διημερίδα ἔλαβαν μέρος διαδικτυακά, με εἰσηγήσεις καὶ ἀνακοινώσεις,

μέλη Δ.Ε.Π. και έρευνητές του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και τής Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Ε.Κ.Π.Α., του Παντείου Πανεπιστημίου, εκπρόσωποι τής Έκκλησίας τής Ελλάδος και του Μη Κερδοσκοπικού Όργανισμού «Κιβωτός του Κόσμου», μέλη Διεθνών Οργανισμών και άλλοι Ειδικοί Επιστήμονες. Οί θεματικές που άπασχόλησαν τούς/τίς συνέδρους ήσαν: ή Γυναίκα στη Βίβλο και την εκκλησιαστική παράδοση, στην Έκκλησία και τή Θεολογία, στη χριστιανική Οικουμένη και τίς θρησκείες του κόσμου, στην τέχνη και τή σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα, ή Γυναίκα ως θύμα βίας και ό ρόλος τής θρησκείας και τής Έκκλησίας ειδικώτερα.

Η Διημερίδα ξεκίνησε με Είσαγωγή του Καθηγητού Κ. Ί. Μπελέζου έκ μέρους τής Έπιστημονικής-Όργανωτικής Επιτροπής. Χαιρετισμό άπηύθυνε ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερώνυμος Β΄ (τήν όποία άνέγνωσε ό εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου άρχιμ. Άρίστ. Γκρέκας). Ό Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α. Καθηγητής Μελέτιος-Άθανάσιος Δημόπουλος, λόγω άπουσίας του στο Έξωτερικό, άπέστειλε προφορικώς συγχαρητήρια και εύχές. Στη συνέχεια χαιρετισμούς άπηύθυναν ό Κοσμήτωρ τής Θεολογικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α. Άν. Καθηγητής Χρήστος Καραγιάννης, ή Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α. Καθηγήτρια Ίωάννα Στουφή-Πουλημένου και ή Άν. Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας Ε.Κ.Π.Α. Καθηγήτρια Διοτίμα Λιαντίνη.

Κατά τήν Α΄ Συνεδρία, υπό τή θεματική: «Ή Γυναίκα στη Βίβλο και τήν εκκλησιαστική παράδοση», μίλησαν: α) ή Άλεξάνδρα Παλάντζα, Έπ. Καθηγήτρια

του Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., με θέμα: «Ή θέση των γυναικών στην έποχή των Πατριαρχών ως άφορμή για έναν σύγχρονο προβληματισμό». Παρουσίασε τούς θεσμούς τής περιόδου 1500-1100 π.Χ. εντός του περιβάλλοντος κυρίως τής Μεσοποταμίας, όπου ήταν διαδεδομένες μεν ή πολυγαμία, ή παλλακεία, ή απόκτηση τέκνου μέσω δούλης κ.ά., αλλά προβαλλόταν συγχρόνως ή συζυγική μέριμνα και ό σεβασμός των προγόνων β) ή Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, Άν. Καθηγήτρια του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ., με θέμα: «“Βλέπεις ταύτην τήν γυναίκα;” (Λκ. 7, 44): Οί άνώνυμες και σιωπηλές γυναίκες του κατά Λουκάν Ευαγγελίου». Έδειξε, μέσα από τήν Πηγή των Λογίων και τὸ ἴδιον ὄλικὸ τοῦ Λουκά, ὅτι ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀνωνομία δὲν συνιστοῦν ἀδυναμία, ἀλλ’ ὑπηρετοῦν μὲ ἰδιαιτέρο τρόπο τὴν ἀφηγηματικὴ πρόθεση τοῦ συντάκτη καὶ γ) ὁ Γεώργιος Σταυρόπουλος-Γιουσπάσογλου, Έπ. Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., με θέμα: «Ή σημασία τής γυναίκας στη σκέψη του ἱεροῦ Αὐγουστίνου». Με βάση τή διδασκαλία του ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ ἐξ άφορμῆς τής κακοδοξίας των Μανιχαίων, ἐπεσήμανε τήν ἐπιρροή του ἔργου του Εἰρηναίου Λυώνος *Adversus Haereses* στην ἀνάδειξη τής ἀνυπακοῆς τής Εὐδας κατ’ ἀντιδιαστολή πρὸς τήν ὑπακοή τής Θεοτόκου Μαρίας.

Κατά τή Β΄ Συνεδρία, υπό τή θεματική: «Ή Γυναίκα στην Έκκλησία και τή Θεολογία», μίλησαν: α) ὁ Ίωάννης Παναγιωτόπουλος, Άν. Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., με θέμα: «Τὸ περὶ Ίερωσύνης των Γυναικών ἐρώτημα». Ἀναφέρθηκε στη θέση των Διακονισῶν εντός τής ἀρχαίας Έκ-

κλησίας, υποστηρίζοντας ότι δὲν τίθεται ζήτημα ειδικῆς ἱερωσύνης γυναικῶν στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐκ μέρους τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως· β) ὁ π. Ἀντώνιος Μπαφαλοῦκος, μεταδιδακτορικός ἐρευνητὴς τοῦ Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Ἡ ἀνανέωση τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισῶν στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας». Περιέγραψε τὴν πρωτοβουλία σὲ σχέση μὲ τὶς ἀνάγκες ποὺ ὀδήγησαν σὲ αὐτὴν· γ) ὁ Σταῦρος Γιαγκάζογλου, Ἐπ. Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Ἡ γυναίκα καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Σχόλια στὴ θεολογικὴ σκέψη τοῦ Paul Evdokimov γιὰ τὴ θέση τῆς Γυναίκας στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας». Μὲ βάση τὸ τρίπτυχο τῆς σκέψης τοῦ Εὐδοκίμουφ: «Θεολογία, Ἀνθρωπολογία, Φιλοσοφία», σχολίασε πῶς ὁ τελευταῖος ἐνέταξε ὀργανικὰ τὴ γυναίκα στὸ μυστήριο τῆς θείας Οἰκονομίας· καὶ δ) ὁ Κωνσταντῖνος Μπελέζος, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Οἱ πρῶτες γυναῖκες στὴ Θεολογικὴ Σχολή τοῦ Ε.Κ.Π.Α.». Ἀνέδειξε τὸ ἱστορικο-πολιτικο-κοινωνικὸ πλαίσιο τῆς ἐμφάνισης τῶν πρῶτων φοιτητριῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, παρουσίασε δὲ -ἀξιοποιώντας πλούσιο ὕλικό ἀπὸ τὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ε.Κ.Π.Α.- τὶς πρῶτες τακτικὲς φοιτήτριες, οἱ ὁποῖες ἐνεγράφησαν στὴ Θεολογικὴ Σχολή (ἀκαδ. ἔτος 1923-1924): Ἐλένη Σταθοπούλου, Παναγιώτα Ρουμελιώτου καὶ Σοφία Νικοπούλου (πρόκειται γιὰ τὴν πρώτη Ἑλληνίδα ποὺ ἔλαβε πτυχίον Θεολογίας: 1926).

Κατὰ τὴ Γ΄ Συνεδρία, ὑπὸ τὴ θεματικὴ: «Ἡ Γυναίκα στὴ χριστιανικὴ Οἰκουμένη καὶ τὶς θρησκείες τοῦ κόσμου», μίλησαν: α) ὁ Κωνσταντῖνος Ζάρρας, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Σοφία, Shekinah, Δισκοπότηρο καὶ Torah: Καταβολές, σύμβολα καὶ στοιχεῖα

γιὰ τὸ ἱερὸ Θηλυκὸ στὸν Ἰουδαϊσμό πιστῶν, ραββίνων καὶ μυστικῶν». Ὑπογράμμισε τὴν κάθετη πατριαρχία τῆς Π. Διαθήκης, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας λιγοστὲς εἶναι οἱ ἀναφορὲς γυναικείων μορφῶν στὰ παλαιδιαθητικὰ βιβλία, ἐνῶ ἀνέδειξε τὴν ὑπαρξὴ πολλῶν γυναικείων θεοτήτων στὴν περιοχὴ τῆς Μεσοποταμίας, ὁ ἀπόηχος τῆς ὁποίας μαρτυρεῖται στὴν προφητικὴ καὶ σοφιολογικὴ Γραμματεία τοῦ Ἀρχαίου Ἰσραὴλ (μέσω δὲ αὐτῆς καὶ στὸν χριστιανισμό)· β) ἡ Βασιλικὴ Σταθοκώστα, Ἀναπληρώτρια Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Οἱ Γυναῖκες στὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς οἰκουμενικοὺς διαλόγους». Ὑπογράμμισε καίριες θεολογικο-ποιμαντικὲς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς μας: τὴν ἐκκοσμίκευση, τὸν Διαχριστιανικὸ Διάλογο καὶ τὸ Φεμινιστικὸ κίνημα τοῦ 20οῦ αἰ.· καὶ γ) ἡ Δήμητρα Κούκουρα, Ὁμ. Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ἡ θέση τῆς Γυναίκας ἀπὸ τὸ Διορθόδοξο Θεολογικὸ Συνέδριο στὴ Ρόδο (1988) μέχρι σήμερα». Ἐπεχείρησε μίαν ἀνασκόπηση ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἰσότητος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅπως αὐτὸ παρουσιάσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Ἄμστερνταμ τὸ 1953 καὶ ἀναπτύχθηκε σὲς ἐπόμενες συναντήσεις τοῦ Π.Σ.Ε., μὲ στόχο τὴν ἀναβάθμιση τῆς θέσεως τῶν γυναικῶν σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα.

Κατὰ τὴ Δ΄ Συνεδρία, ὑπὸ τὴ θεματικὴ: «Ἡ Γυναίκα στὴν τέχνη», μίλησαν: α) ἡ Ἰωάννα Στουφῆ-Πουλημένου, Καθηγήτρια καὶ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Ἡ Γυναίκα σὲ χριστολογικὲς ἀπεικονίσεις τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης: Θεολογικὴ καὶ ἱστορικὴ προσέγγιση». Ἀναφέρθηκε στὸν χριστολογικὸ κύκλο εἰκονογράφησης τῶν Βυζαντινῶν, ὅπου προβάλλεται τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας καὶ συμ-

πληρώνεται από άλλα γυναικεία πρόσωπα: β) ἡ Ἀναστασία Δρανδάκη, Ἐπ. Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «Γυναικεῖο φύλο, ταυτότητα καὶ κοινωνικοὶ ρόλοι μέσα ἀπὸ τὴν τέχνη καὶ τὸν ὕλικό πολιτισμὸ τοῦ Βυζαντίου». Μὲ τὴ βοήθεια πλούσιου ἀρχαιολογικοῦ ὕλικου, ἀνέδειξε τὸν ρόλο ποὺ κατεῖχαν τὰ φύλα στὴν ὀργανωμένη βυζαντινὴ κοινωνία· γ) ἡ Εὐθυμία Μαυρομιχάλη, Ἐπ. Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας Ε.Κ.Π.Α., μὲ θέμα: «“Ἐνας ἔκπτωτος ἄγγελος χωρὶς ἁμαρτία”· Τὸ ἄγαλμα τῆς Beatrice Cenci, ἔργο τῆς Ἀμερικανίδας γλύπτριας Harriet Hosmer (1830-1908)». Ἡ καταδικασμένη σὲ θάνατο γιὰ τὸν φόνο τοῦ πατέρα της ποὺ τὴν εἶχε βιάσει, ἡ Beatrice Cenci, μετετράπη σὲ σύμβολο ἐπαναστάσεως τῶν Ἰταλῶν κατὰ τοῦ πάπα Πίου, ἐνῶ ἐνέπνευσε ποιητὲς καὶ συγγραφεῖς γιὰ τὴ στάση της ἀπέναντι στὸν θάνατο, καθὼς καὶ μία παροικία ἀμερικανίδων γλυπτριῶν στὴ Ρώμη, οἱ ὁποῖες ὑποστήριζαν τὴν ἀπελευθέρωση τῶν δούλων στὶς Η.Π.Α. Ἀπὸ ἔκπτωτος ἄγγελος ἡ Cenci ἔγινε σύμβολο ἀγῶνα ἐνάντια σὲ κάθε μορφή τυραννίας.

Κατὰ τὴν Ε' Συνεδρία, ὑπὸ τὴ θεματικὴ: «Ἡ Γυναίκα στὴ σύγχρονη κοινωνικὴ πραγματικότητα», μίλησαν: α) ὁ π. Ἀντώνιος Παπανικολάου, ἐκ μέρους τοῦ Μὴ Κερδοσκοπικοῦ Ὄργανισμοῦ Εἰδικῆς Μέριμνας καὶ Προστασίας Μητέρας καὶ Παιδιοῦ «Κιβωτὸς τοῦ Κόσμου», μὲ θέμα: «Ἡ γυναίκα στὴ σύγχρονη ἐποχὴ καὶ ἡ συμπεριλήψή της στὸ ἔργο τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Κόσμου» (τὴν ὁμιλία ἀνέγνωσε ὁ συνεργάτης τῆς «Κιβωτοῦ» Ἀπόστολος Μακρῆς, ὑπεύθυνος Κ.Δ.Α.Π.). Τόνισε εἰς βάθος τὸν ρόλο τῆς μητέρας καὶ ἐπεσήμανε ὅτι ἡ ἔκρηξη τῆς ἐνδοοικογενειακῆς βίας ὡς χεῖριστη μορφή στέρησης τῶν ἀνθρωπίνων

δικαιωμάτων προϋπήρξε τῆς πανδημίας, γι' αὐτὸ καὶ ἡ «Κιβωτὸς» ἔχει πρὸ πολλοῦ ἀναλάβει τὴν πρωτοβουλία νὰ φέρει εἰς πέρας πλῆθος σχετικῶν προγραμμάτων· β) ἡ Φερενίκη Παναγοπούλου, Ἐπ. Καθηγήτρια τοῦ Τμήματος Δημόσιας Διοικήσεως τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου, μὲ θέμα: «Ἡ γυναίκα στὸ ἐπίκεντρο τῆς Βιοηθικῆς». Ὑπογράμμισε τὸ δικαίωμα προσδιορισμοῦ τῆς γυναικῆς σὲ θέματα γονιμότητας, τὸ συμφέρον τοῦ παιδιοῦ ὡς πρὸς τὴν τεκνοθεσία ὁμόφυλων ζευγαριῶν καὶ τὴν ἀνάγκη εὐαισθητοποίησης τῆς Πολιτείας σὲ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τῇ γυναικείᾳ ἀξιοπρέπειᾳ· καί γ) ὁ Κωνσταντῖνος Πάντος, Δρ. Ἰατρικῆς Ε.Κ.Π.Α., Μαιευτήρας-Γυναικολόγος, Ἐπιστ. Διευθυντῆς Κλινικῆς «Γένεσις Ἀθηνῶν», μὲ θέμα: «Σύγχρονη γυναίκα καὶ ἀναπαραγωγικὴ αὐτονομία: Ἰσορροπώντας ἀνάμεσα στὴ φυσιολογία καὶ τὰ σύγχρονα ἐπιστημονικὰ δεδομένα». Τόνισε τὴν ἐνημέρωση ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν ὅσες γυναῖκες ἀποφασίζουν νὰ τεκνοποιήσουν σὲ προχωρημένη ἡλικία, λόγῳ κοινωνικῶν κυρίως λόγων. Ἡ ἔγκαιρη καὶ ἔγκυρη ἐνημέρωση καθιστᾷ εὐχερέστερη τὴν τεκνοποίηση γιὰ τὴ σύγχρονη γυναίκα, συμβάλλοντας καὶ στὴν ἐπίλυση τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος.

Κατὰ τὴ Στ' Συνεδρία, ὑπὸ τὴ θεματικὴ: «Ἡ Γυναίκα ὡς θῆμα βίας καὶ ὁ ρόλος τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας», μίλησαν: α) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰλίου, Ἀχαρῶν καὶ Πετρούπολεως Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Δράσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας ἐνάντια στὴν ἐνδοοικογενειακὴ βία». Τόνισε τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία προβάλλει μίαν κοινωνία ἀγάπης ποὺ καλοῦνται τὰ ζευγάρια νὰ βιώνουν ἐμπράκτως καὶ νὰ παραδειγματίζονται δι' αὐτῆς καὶ τὰ παιδιά τους. Περαιτέρω ἡ τελευταία

φροντίζει για την επιμόρφωση κληρικών και λαϊκών σχετικά με την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, δράση που έχει επεκταθεί και σε μουσουλμανικές και έβραϊκές κοινότητες της χώρας β) ο Παναγιώτης Καραφωτιάς, τ. Διευθύνων Σύμβουλος Γραφείου Ο.Η.Ε. για Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων σε Αμερικανικά Κολλέγια, με θέμα: «Ο Όργανισμός Ήνωμένων Έθνων και τα δικαιώματα των γυναικών: Διεθνολογική προσέγγιση». Υπενθύμισε τις δράσεις του Ο.Η.Ε. από την ίδρυσή του το 1945, προκειμένου ο τελευταίος να ανταποκριθεί στους πολλούς και έμπονους αγώνες των γυναικών για ίσα δικαιώματα σε όλον τον κόσμο γ) η Χαρά Καραγιαννοπούλου, Έπ. Καθηγ. του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου, με θέμα: «Φύλο, Θρησκεία και Έμφυλη Βία στο πλαίσιο των Ένοπλων Συγκρούσεων». Μετ' επιτάσεως υποστήριξε ότι η θρησκεία καθ' έαυτην δεν παράγει βία, ή εργαλειοποίησή της ωστόσο για την επίτευξη στρατιωτικών στόχων παράγει άκραία έμφυλη βία, που καταδικάζεται από το Σύμφωνο της Ρώμης (βλ. περίπτωση έμφυλου πολέμου στη Ρουάντα, τη Βοσνία κ.ά.) και δ) η

Νίκη Παπαγεωργίου, Καθηγήτρια του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ., με θέμα: «Ένδοοικογενειακή βία: Λόγος και πρακτικές της Όρθόδοξης Έκκλησίας». Έπεςήμανε την ειδική συμμετοχή του άνδρα στην άσκηση (σωματικής, λεκτικής και ψυχολογικής) ενδο-οικογενειακής βίας κατά την περίοδο της πανδημίας. Προς αντιμετώπιση του προβλήματος και την πρόληψή του ή Έκκλησία έχει άνα-λάβει πρωτοβουλίες, μέσω της Ειδικής Συνοδ. Έπιτροπής Γυναικείων Θεμάτων και της Ειδ. Συνοδικής Έπιτροπής επί Ειδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και Καταστάσεων.

Η Διημερίδα ολοκληρώθηκε με την ανάγνωση Πορισμάτων από τον Καθηγητή Κ. Ι. Μπελέζο, εκ μέρους της Έπισημονικής-Όργανωτικής Έπιτροπής. Οι εργασίες της Διημερίδας κατεγράφησαν ψηφιακά και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Θεολογίας του Ε.Κ.Π.Α. (Έκδηλώσεις), ήδη δε έχει ξεκινήσει ή διαδικασία για την έκδοση των Πρακτικών της.

Κωνσταντίνος Ι. Μπελέζος
Καθηγ. Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α.

Άλεξάνδρα Παλάντζα
Έπ. Καθηγ. Θεολογίας Ε.Κ.Π.Α.